U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **O. L.,** zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 2. 2017, č. j. 63 Az 17/2016 – 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2016, č. j. OAM-118/LE-LE05-LE24-2016; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

[2] Stěžovatel pobýval na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu; toto pobytové oprávnění mu bylo zrušeno z důvodů závažného narušení veřejného pořádku, neboť zde opakovaně (v letech 2009 až 2014) páchal trestnou činnost. Po uplynutí lhůty k vycestování stěžovatel i nadále pobýval na území České republiky, a proto policie pravomocně rozhodla o jeho správním vyhoštění (na dobu 2 let). Následně byl stěžovatel zajištěn za účelem správního vyhoštění a umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců Drahonice, kde dne 12. 9. 2016 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Z obsahu žádosti, jakož i z následně provedeného pohovoru se stěžovatelem, vyplývá, že pochází ze západní Ukrajiny (Zakarpatské oblasti), odkud odjel s matkou již v roce 1996. Matka, stejně jako přítelkyně stěžovatele, žije v České republice; stěžovatel zde vede veškerý soukromý a rodinný život a je vázán též povinnostmi plynoucími z jeho trestné činnosti (např. výkonem trestu obecně prospěšných prací).

[3] Žalovaný uvedené důvody shrnul tak, že se jedná o snahu stěžovatele o legalizaci pobytu na území České republiky, kde žije jeho matka i přítelkyně (občanka České republiky), přičemž tyto důvody neshledal jako relevantní z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Vydal proto výše citované rozhodnutí, proti němuž podal stěžovatel žalobu. V ní zpochybnil závěr žalovaného s tím, že mu měl být udělen azyl dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu z důvodu pronásledování pro politické projevy. Dále stěžovatel poukázal na svůj soukromý a rodinný život v České republice, který měl být zohledněn a měl mu být udělen humanitární azyl (§ 14 zákona o azylu) nebo doplňková ochrana [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu]. Současně poukázal též na to, že mu hrozí nebezpečí vážné újmy z důvodu mučení nebo nelidského a ponižujícího zacházení a z důvodu vnitřního ozbrojeného konfliktu [§ 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu].

[4] V napadeném rozsudku krajský soud neshledal žádný z žalobních bodů důvodným. K tvrzené obavě z pronásledování z politických důvodů uvedl, že v průběhu správního řízení nic takového netvrdil. Naopak přednesl, že nemá žádné politické přesvědčení, nikdy se nijak politicky neangažoval a nebyl členem politické strany. Tvrzené obavy tak nemají žádný racionální základ. K neudělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany krajský soud konstatoval, že ani zjevné rodinné vazby stěžovatele v České republice nezakládají povinnost státu tyto vazby bez dalšího respektovat a stěžovatel nesdělil nic, co by mu bránilo realizovat jeho rodinný život na Ukrajině. Situaci na Ukrajině nelze v současnosti klasifikovat jako tzv. totální konflikt, pro který by stěžovateli hrozilo nebezpečí vážné újmy. Navíc naposledy stěžovatel pobýval ve městě Chust na západě Ukrajiny, kde není situace negativně ovlivněna událostmi probíhajícími na východě země. Krajský soud proto podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu zamítl.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. nepřezkoumatelnost a nezákonnost rozsudku krajského soudu, kterému vytkl, že prakticky pouze převzal argumentaci žalovaného založenou navíc na nesprávně zjištěném skutkovém stavu věci. Podle stěžovatele se krajský soud nedostatečně vypořádal jeho pronásledováním pro politické projevy, jakož i s posouzením důvodů pro udělení humanitárního azylu a doplňkové ochrany. V tomto ohledu připomněl, že má na území České republiky matku i přítelkyni – českou státní občanku, s níž plánuje uzavřít manželství. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný v podrobnostech odkázal na napadený rozsudek, který vypořádává jednotlivé žalobní body. Poukázal též na své rozhodnutí a shromážděný spisový materiál s tím, že stěžovatel uvádí v kasační stížnosti pouze důvody již namítané a vyvrácené, které nijak nepřesahují jeho vlastní zájmy. Na základě toho navrhl, aby byla kasační stížnost odmítnuta, příp. zamítnuta jako nedůvodná.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní

pokračování

ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především (i) otázku pronásledování z důvodu politických postojů a (ii) otázku zásahu do rodinného a soukromého života, vč. legalizace pobytu stěžovatele v České republice, který o udělení mezinárodní ochrany požádal až poté, co byl zajištěn za účelem správního vyhoštění. Ani jedna z naznačených otázek ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad 1) až 4) kritérií nepřijatelnosti. Nejedná se o otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit.

[10] S ohledem na okolnosti nyní posuzovaného případu považuje Nejvyšší správní soud předeslat, že je to sám žadatel, kdo je primárním zdrojem informací podstatných pro řízení o udělení mezinárodní ochrany, jejichž obsahová stránka je v první fázi tohoto řízení formalizována v podobě žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z obsahu žádosti se pak v další fázi řízení vychází, a to zejména v rámci pohovoru prováděného se žadatelem (§ 23 zákona o azylu), který by měl na skutečnosti uvedené v žádosti navazovat, upřesňovat je a rozvíjet. Osobní pohovor, který se žadatelem vede pracovník žalovaného správního orgánu, tak představuje velmi důležitý moment, neboť doplňuje v žádosti většinou pouze poměrně stručně nastíněnou základní dějovou linii a v celkovém kontextu pak vytváří významný obraz o důvodech žadatele, pro které se rozhodl požádat o udělení mezinárodní ochrany.

[11] Jednoduše řečeno, byl to stěžovatel, kterého stíhalo břemeno tvrzení, a pokud jde o otázku jeho pronásledování z důvodu politických postojů, nezbývá než poukázat na to, že během celého správní řízení vedeného žalovaným nic takového stěžovatel (ani

náznakem) netvrdil, jak již správně poukázal krajský soud. Stěžovatel neuvedl, že by zastával nějaký politický názor, který by projevoval, a pro který byl nebo by měl být pronásledován. Uvedené je přitom základním předpokladem pro naplnění pojmu pronásledování pro uplatňování politických názorů; k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57.

[12] Jak již bylo naznačeno, základním a často jediným důkazním prostředkem, který žadatel o udělení mezinárodní ochrany může správnímu orgánu předložit, je jeho vlastní výpověď o okolnostech, které jej vedly k odchodu ze země původu nebo pro které se do ní odmítá vrátit. Během řízení o udělení mezinárodní ochrany proto musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody své žádosti, které v případě stěžovatele lze souhrnně vnímat jednoznačně jako snahu směřující k vyhnutí se realizaci správního vyhoštění a k legalizaci pobytu na území České republiky, což v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu rozhodně nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany; srov. rozsudek ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, rozsudek ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či rozsudek ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43. V rozsudku ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, pak Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že: *zákon o azylu sám určuje poměrně striktní pravidla, která musí žadatel o azyl, v případě, že chce získat azyl, splnit. To však není případ stěžovatele, který zcela zjevně zneužívá azylovou proceduru k legalizaci pobytu na území České republiky, což však nikdy nebylo účelem azylového řízení.*

[13] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovateli bylo zrušeno povolení k trvalému pobytu na území České republiky a svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany podal až poté, co byl zajištěn za účelem správního vyhoštění. Žádost stěžovatele v tomto ohledu vyznívá dosti účelově, což podtrhují i jím uváděné důvody, které postupně upravoval, resp. doplňoval o důvody v podobě pronásledování za uplatňování politických postojů. Jako konzistentní a od počátku uváděný důvod nepochybně obstojí soužití stěžovatele s matkou a s přítelkyní – tedy rodinný a soukromý život stěžovatele, který je mj. pod ochranou čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „Úmluva“). K zásahu do rodinného a soukromého života stěžovatele lze přitom odkázat na velmi přiléhavé posouzení provedené v odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2016, č. j. 6 Azs 191/2016 – 45. Tímto rozsudkem byla zmítnuta kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku Městského soudu v Praze, který zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí policie o uložení správního vyhoštění, a Nejvyšší správní soud v něm pod bodem 28 uzavřel, že: [v] *daném případě převážil nad potřebou ochrany soukromého a rodinného života stěžovatele veřejný zájem na jeho vyhoštění, když se jedná o osobu opakovaně porušující právní řád ČR, která na jejím území páchala společensky nebezpečnou činnost, jíž řízení pod vlivem drog a další shora popsané činy nepochybně jsou.*“

[14] Od citovaného závěru nemá nyní Nejvyšší správní soud žádného důvodu se jakkoli odchýlit a pouze pro úplnost konstatuje, že mezinárodní závazek respektovat rodinný a soukromý život ve smyslu čl. 8 Úmluvy nelze chápat jako neomezený závazek respektovat volbu stěžovatele a jeho přítelkyně (příp. i matky) ohledně země jejich společného pobytu. Při stanovení rozsahu povinností státu je nutno uvážit okolnosti každého konkrétního případu, k čemuž v daném případě došlo a Nejvyšší správní soud považuje závěry shora uvedeného rozsudku, jakož i závěry krajského soudu a žalovaného, za plně opodstatněné.

pokračování

Zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele lze považovat za přiměřený okolnostem případu a nelze ho považovat za důvod udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) ani doplňkové ochrany [§ 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu].

[15] Z hlediska dalších důvodů pro udělení doplňkové ochrany [§ 14 odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu] Nejvyšší správní soud s odkazem na svoji judikaturu připomíná, že bezpečnostní situaci na Ukrajině nelze považovat za případ tzv. „totálního konfliktu“, „*neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá*“ (viz usnesení ze dne 15. 1. 2015 č. j. 7 Azs 265/2014 – 17; srov. též například rozsudek ze dne 22. 11. 2017 č. j. 6 Azs 348/2017 – 26 či usnesení ze dne 25. července 2018 č. j. 2 Azs 41/2018 – 39). V případě konfliktu, který nemá charakter totálního konfliktu, musí cizinec „*prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009 č. j. 5 Azs 28/2008 - 68). Stěžovatel pochází z města Chust v Zakarpatské oblasti, které je od Doněcku a Luhansku, která lze mít za ohnisko konfliktu, dostatečně vzdálené a stěžovateli tak žádné bezprostřední nebezpečí spojené s tímto konfliktem nehrozí (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017 č. j. 10 Azs 85/2017 – 37 či ze dne 24. 5. 2017 č. j. 2 Azs 59/2017 – 27).

[16] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v případě napadeného rozsudku neshledal žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, jež je jednotná, ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 24. září 2018

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu